

V. DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE

1. Czy można używać wina mszalnego, które zawiera siarczyny?

Siarkowanie – inaczej sulfitacja – ważna czynność w winiarstwie, polegająca na wprowadzeniu do moszczu lub wina pewnej ilości gazowanego SO₂ (kwasu siarkawego) lub jego soli (siarczynu lub pirosiarczynu). Wprowadzenie kwasu siarkawego do moszczu hamuje rozwój drożdży dzikich i innych niepożądanych drobnoustrojów, a nie działa na drożdże szlachetne. Prowadzi więc w wyniku do lepszego i czystszej przebiegu fermentacji. Siarkowanie wina służy też jego utrwaleniu, gdyż kwas siarkawy jest środkiem konserwującym.

Całkowicie pozbawione siarczynów wina właściwie nie istnieją. Mogą za to istnieć wina o niskiej zawartości siarczynów i bez dodatków siarczynów. Wtedy ich zawartość wynosi około 6-40 mg/kg (ppm). W USA i UE każde wino zawierające więcej niż 10 mg/kg (ppm) siarczynów musi zawierać dopisek „zawiera siarczyny”.

Dnia 2 sierpnia 1922 roku Kongregacja Świętego Oficjum udzieliła takiej odpowiedzi na podobne pytanie:

Relate ad litteras Eminentiae Tuae, die 2 mensis maii iam elapsi datas, quibus dubium exponis utrum in Sacrificio Missae adhiberi possit vinum obtentum ex musto sulphurato per additionem anhydridis, sulphurosae vel per additionem metabisulphiti potassici, Suprema haec Congregatio sancti Officii respondendum decrevit: *Affirmative*.

Quo dum ego Eminentiae Tuae significo, impensam Tibi observentiam obtestor ac omni cum veneratione manus deosculor.

Romae, die 2 augusti 1922 – Eminentiae Tuae Reverendissimae Addictissimus R. Card. Merry del Val.

(*Leges Ecclesiae*, t. I, X. Ochoa (red.), Romae, 1966, 492-293; Informacja zamieszczona jest także w: Bączkowicz, *Podręcznik prawa kanonicznego*, t. II, s. 26, przyp. 16)

Z różnych podręczników prawa kanonicznego wynika:

1. Dodatki (materie obce) do wina, jeśli są w niewielkiej ilości, tak że wino zachowuje swoją postać wina, nie powodują nieważności materii Eucharystii. Co najwyżej niegodziwości. Do ważności ma to być „wino z winnego grona”.

2. Dodatki, których celem jest konserwacja wina, są dozwolone i nie naruszają ani ważności, ani godziwości materii.

3. Kongregacja św. Oficjum 2.VIII.1922 wydała interpretację, iż „wolno używać wina z moszczu siarkowanego”. To jest w *Podręczniku Prawa Kanonicznego* Bączkowicza, t. II, s. 26, przyp. 16

Siarkowanie, to normalny proces produkcji wina:

http://www.provence.pl/moja%20strona/rodzi_sie_szampan.htm

Wyciśnięty moszcz wymaga oczyszczenia. Zawiera on liczne substancje organiczne – pestki, ziemię mikroorganizmy itp., a także liczne enzymy – wśród nich i takie, które mogłyby wpłynąć niekorzystnie na proces produkcji wina. Są tam również fenole, których aktywność trzeba osłabić, by nie dopuścić do zapoczątkowania procesów

gnilnych. Wypływający z wyłaczarki sok jest więc przez cały czas siarkowany. Ten zabieg, przeprowadzany za pomocą dwutlenku siarki, ma na celu ograniczenie flory bakteryjnej – głównie dzikich drożdży, które mogą potem zakłócać rozwój innych fermentów, specjalnie hodowanych i wyselekcjonowanych do produkcji wina. Sok trafia wreszcie do kadzi, w której przez 10–20 godzin klaruje się sposobem naturalnym. Takie szlamowanie, zwane statycznym, pozwala odcedzić wiele niepożądanych substancji. Klarowanie moszczu można przyspieszyć stosując różne środki pomocnicze, jak na przykład bentonit. Można też moszcz filtrować, lecz grozi to wyeliminowaniem niektórych niezbędnych bakterii. Najczęściej stosuje się więc wspomniane szlamowanie statyczne.

2. Uwagi dotyczące redakcji *Kalendarza liturgicznego na 2008 r.*

W 2008 r. zmienne obchody liturgiczne kształtują się następująco:

środa popielcowa – 6 lutego,
niedziela Zmartwychwstania Pańskiego – 23 marca,
uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego – 4 maja,
uroczystość Zesłania Ducha Świętego – 11 maja,
święto Najświętszej Maryi Panny, Matki Kościoła – 12 maja,
uroczystość Najświętszej Trójcy – 18 maja,
uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (Boże Ciało) – 22 maja,
uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa – 30 maja,
pierwsza niedziela Adwentu – 30 listopada,
święto Świętej Rodziny – 28 grudnia.

W redagowaniu *Kalendarza liturgicznego dla diecezji polskich* na rok 2008 należy uwzględnić obchody, które znalazły się w nowym Mszałe rzymskim i zmiany dokonane w ostatnim czasie w *Kalendarzu diecezji polskich*, o czym przypomniano w „Anamnesis” 10 (2004) nr 2 (37) s. 85-86.

Nr 5 *Ogólnych norm roku liturgicznego i kalendarza* postanawia: „Ze względu na swoje szczególne znaczenie niedziela ustępuje tylko uroczystościom oraz świętom Pańskim; niedziele Adwentu, Wielkiego Postu i Okresu Wielkanocnego mają pierwszeństwo przed wszystkimi świętami Pańskimi i wszystkimi uroczystościami. Uroczystości wypadające na te niedziele przenosi się na następujący poniedziałek, chyba, że zbieżność zachodzi w Niedzielę Palmową albo w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego”.

Decyzją Stolicy Apostolskiej w 2008 r. **uroczystość św. Józefa** obchodzona będzie **15 marca**, czyli dzień przed Niedzielą Palmową, a **uroczystość Zwiastowania Pańskiego** – **31 marca**, czyli w poniedziałek po II Niedzieli Wielkanocnej (zob. „Anamnesis” 12 [2006] nr 4 [47] s. 95).

31 maja nie będzie obchodzone wspomnienie Niepokalanego Serca Najśw. Maryi Panny, bo w tym dniu przypada święto Nawiedzenia Najśw. Maryi Panny.

W niedzielę, dnia 29 czerwca obchodzona będzie uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła, a w niedzielę 14 września święto Podwyższenia Krzyża świętego.